

Resultaat 1: ONDERZOEK Samenvatting

Versie: 1
februari 2022
Coordinator: STRIA

Projectnummer
CIRCULAIRE MKB SCAN – 2020-1-HU01-KA226-VET-093967

Identiteit documentatie

Ontvangers	CSS-consortium
Vertrouwelijkheidsstatus	Publiek

Versiebeheer van documenten

Versie	Datum	Authors
01	09.02.2022	Diana Pazaurek STRIA
02	14.02.2022	Diana Pazaurek STRIA
03	13.03.2022	Diana Pazaurek STRIA
04	17.03.2022	Iris Bos BDF

Dit document kan zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd.

Alle rechten voorbehouden.

AUTEURSRECHT

© Copyright 2021 Circulair MKB Scan Consortium

Consortiumleden:

SAMENVATTING

De COVID crisis heeft de behoefte aan modernisering en digitale transformatie binnen diverse sectoren in Europa versneld. CIRCULAR SME SCAN (CSS) gaat deze uitdaging aan door te focussen op een circulaire economie tot een Europees economisch herstel.

Het doel van CSS is gericht op het maken van een online zelfscan en platform dat vaardigheden van mkbs in de circulaire economie verbetert. Hierbij concentreert CSS zich op vier hoofdgebieden binnen de circulaire waardeketen in het mkb; aanbod, exploitatie, detailhandel en afvalstroomanalyse.

Circulaire, duurzame en milieuvriendelijke operaties binnen kleine en middelgrote ondernemingen (mkbs) resulteert in concurrentievoordeel ten opzichte van hun rivalen. De meer dan 25 miljoen Europese mkbs ondervinden echter uitdagingen bij het benutten van deze kansen, omdat ze niet over de juiste kennis beschikken. Zo matchen de kansen vaak niet met de (financiële) middelen die vaak beschikbaar zijn om de nodige veranderingen te maken.

Tijdens de pandemie kon er bewustzijn worden gecreëerd bij de consument en ondernemers zelf dat circulaire kennis wel degelijk belangrijk is en ze zelfs in het voordeel kunnen werken bij de ondernemer in het mkb. Daarom wil CSS de zelfscan en platform inzetten om de vaardigheden en competenties van mkbs te verbeteren aangaande de circulaire economie en de mogelijkheden die binnen hun bereik liggen.

Uitgangspunt hiervoor is een gedegen onderzoek waarin CSS komt tot een uitgebreid competentie framework voor circulariteit binnen het mkb. De resultaten en conclusies dienen als leidraad voor de stappen daarna.

De deskresearch toonde aan dat het ontbreken van passende ondersteuning, netwerk, kapitaal, en overheidssteun tot grote drempels leiden om te investeren in circulariteit.

Mkbs en hun werknemers worden zwaar getroffen door de huidige pandemie en de daarmee samenhangende economische achteruitgang. Als reactie op de crisis implementeren overheden, werkgevers- en werknemersorganisaties, ondernemingen en anderen, strategieën om de negatieve gevolgen te minimaliseren en de bedrijfsvoering te ondersteunen. De pandemie heeft duidelijk gemaakt dat nieuwe en bestaande mkbs een eenvoudig te implementeren oplossing nodig hebben om over te stappen op een meer circulair model.

Mkb'ers kunnen de circulariteit vergroten met industriële samenwerking. De meest bekende en gebruikte vormen zijn het verminderen van het verbruik van bronnen, herevaluatie van afval en industriële symbioses. Omgekeerde logistiek, functionele economie, community sharing worden door mkb'ers gezien als minder effectieve manieren van samenwerking.

Als onderdeel van het marktonderzoek richtte een enquête zich op mkbs die hun concurrentievermogen willen verbeteren door meer te investeren in circulariteit. Uit de resultaten bleek dat mkbs geïnteresseerd zijn in onderwerpen op het gebied van de circulaire economie, met name:

- Het elimineren van verspilling en vervuiling door het bewust ontwerpen van producten/diensten
- Recycling en hergebruik van materialen
- Met behulp van duurzame energie
- Composteren
- Samenwerking met organisaties welke natuurlijke productietechnologieën bevordert
- Landbouwproductie op basis van natuurlijke landbouwtechnologieën.

Ook werd een focusgroep opgezet als deel van het marktonderzoek. De deelnemers werden uitgenodigd uit directe en indirecte doelgroepen van het project. De meetings werden online gehouden vanwege COVID-19 en gezondheidsvoorschriften. Deelnemers waren erg enthousiast om hun gedachten en ideeën te delen tijdens de geplande 3 meetings. Door de discussie die ontstond waren focusgroep een effectieve manier om waardevolle informatie te verzamelen voor de zelfscantool en het platform.

De uitkomsten van de focusgroepen reflecteren de wijdverspreide desinformatie over het concept "circulaire economie", het gebrek aan bewustzijn van mkbs in circulariteit en de voordelen ervan. De deelnemers gaven aan dat de tool zo gemakkelijk mogelijk te houden in gebruik en niet veel tijd in beslag moet gaan nemen. Zodra er moeilijke terminologie gebruikt wordt, kan het beperkend zijn voor het gebruik van de tool en dat zou zonde zijn. Het platform moet bestaan uit goede en bruikbare voorbeelden waaraan makkelijk gerelateerd kunnen worden. Bovendien zijn mkbs geïnteresseerd in informatie specifiek voor de sector en mogelijkheden wat betreft circulaire strategieën. Uit literatuur en de onderzoeken blijkt dat mkbs uit de drie onderzochte regio's (Provincie Friesland, regio Extremadura en regio Zuid-Transdanubië) zich in een vergelijkbare positie als het gaat om de overgang van een lineaire economie naar een circulaire economie.

Het doel van het onderzoek was uiteindelijk om een basis te leggen voor de online zelfscan en het platform. Ook moest het een structuur bieden voor gerelateerde traininginhoud, best practices, casestudy's en het ontwerp van het platform.

De belangrijkste conclusies zijn dat zowel de zelfscantool als het platform gebruiksvriendelijk en aantrekkelijk moet zijn en specifieke en gemakkelijk te begrijpen informatie moeten bevatten. In veel gevallen zullen het vooral de kleine ondernemingen zijn die toegang tot de informatie moeten hebben en meer over circulariteit willen leren. De huidige kennis is vaak nog niet zo groot en deze zelfscan moet de interesse die ze voor de circulaire economie hebben, vergroten. Het is daarom van belang dat de tool begint bij de basis.

Om de scan te starten, moeten ondernemers hun processen en activiteiten kennen. Dit is essentieel om te weten waar kansen gevonden en benut kunnen worden om meer circulair te worden. De zelfscan wordt gebaseerd op een bestaand model: De Value Hill. Dit model zal worden verweven worden in de scan om een solide basis te creëren. De zelfscantool zelf zal bestaan uit vragen en op basis van de gegeven antwoorden de ondernemers adviseren om meer circulair te worden. Deze zelfanalyse moet zich richten op het bedrijfsmodel van het bedrijf in kwestie, en niet op specifieke gedetailleerde activiteiten.

Het platform moet video's en infographics bevatten die gemakkelijk kunnen worden geïmplementeerd en mkbs inspireren om meer circulair te handelen. Het leermateriaal

moet kort en krachtig zijn. Succesvolle casestudy's en voorbeelden moeten worden geïntroduceerd om toekomstige veranderingen aan te moedigen en ondernemers inspireren. CSS zal moeten beginnen met het bieden van eenvoudige, duidelijke en directe training over wat circulariteit inhoudt binnen de organisatie en wat de belangrijkste voordelen ervan zijn, zowel op korte als op lange termijn.

